

Formacja wolontariatu medycznego – codzienne wyzwania w koordynacji

Bożena Jelińska

Opieka hospicyjna

- ❑ opieka hospicyjna wymaga dużych nakładów finansowych i zasobów ludzkich aby zapewnić chorym możliwie jak najwyższą jakość życia
- ❑ objęcie opieką chorego i jego bliskich wymaga zaangażowania wielu osób, a często zasoby zatrudnionego personelu są niewystarczające
- ❑ odpowiedzią na dążenie do jak najlepszej jakości życia chorych będących u kresu życia są wolontariusze.

Zadania koordynatora

- nabór wolontariuszy do prac na rzecz hospicjum
- określenie zasobów kandydatów na wolontariuszy i kierowanie ich do poszczególnych działań na rzecz hospicjum, zgodnie z ich możliwościami i umiejętnościami
- organizowanie spotkań dla wolontariuszy
- motywowanie i wspieranie wolontariuszy w posłudze
- organizowanie szkoleń dla wolontariuszy
- rozwiązywanie konfliktów
- zapobieganie zespołowi wypalenia wśród wolontariuszy

Rodzaje wolontariatu w TPCH „Hospicjum im. św. Łazarza:

- wolontariat opieki nad chorym
- wolontariat biurowo – organizacyjny
- wolontariat administracyjno – gospodarczy
- wolontariat młodzieżowy
- wolontariat pozyskiwania środków

Szkolenie wolontariuszy opiekunów chorych

- Czy kandydaci na wolontariuszy opiekunów chorych wymagają szkoleń?
- Jakie zagadnienia powinny być zawarte w programie kształcenia, na co zwrócić szczególną uwagę?
- Jaka forma kształcenia będzie najbardziej skuteczna:
 - ✓ wykład
 - ✓ warsztaty
 - ✓ zajęcia praktyczne?

Szkolenie wolontariuszy

- ✓ zapobiega popełnianiu błędów w opiece nad chorym
- ✓ daje poczucie bezpieczeństwa
- ✓ zmniejsza ryzyko rezygnacji nieprzygotowanego wolontariusza do posługi

Szkolenie dla wolontariuszy opiekunów chorych

- w przypadku osób, które chcą włączyć się w wolontariat posługujący chorym konieczne jest ukończenie kursu
- SZKOLENIE DLA WOLONTARIUSZY OPIEKUNÓW CHORYCH - organizowany jest dwa razy w roku, trwa ok. 2 miesiące, a zajęcia odbywają się 3 razy w tygodniu w godzinach wieczornych

Wyzwania-okres oczekiwania na szkolenie

- ✓ jest zdaniem części kandydatów na wolontariuszy zbyt długi,
- ✓ propozycja włączenia się w inny rodzaj wolontariatu nie jest satysfakcjonująca
- ✓ czas szkolenia, przygotowanie do podjęcia pracy jako wolontariusz jest zbyt długi

Program szkolenia

Program szkolenia dla kandydatów na wolontariuszy opiekunów chorych

- ✓ Ruch hospicyjny w Polsce i na świecie.
- ✓ Hospicjum i jego służba choremu.
- ✓ Epidemiologia, objawy, przebieg i leczenie chorób nowotworowych. Na którym etapie opieka paliatywna. Przebieg i objawy choroby nowotworowej w ostatnim okresie życia.
- ✓ Leczenie bólu.
- ✓ Opieka paliatywna w geriatrici: choroba Alzheimera, choroba Parkinsona – opieka długoterminowa czy hospicjum?
- ✓ Rola rehabilitacji w opiece paliatywnej.
- ✓ Organizacja czasu wolnego w hospicjum – warsztaty.
- ✓ Specyfika hospicjum domowego.
- ✓ Dostosowanie otoczenia do potrzeb chorego.

Program kursu c.d.

- ✓ Toaleta i pielęgnacja chorego – warsztaty.
 - ✓ Opieka nad chorym w ostatnich godzinach życia – możliwość pomocy choremu i rodzinie.
 - ✓ Zapobieganie powikłaniom wynikającym z długotrwałego unieruchomienia. Profilaktyka odleżyn.
 - ✓ Człowiek w sytuacji choroby nieuleczalnej – problemy emocjonalne chorego.
 - ✓ Problemy otoczenia w kontakcie z ciężko chorym.
 - ✓ Rola kapelana w opiece hospicyjnej. Sens cierpienia.
 - ✓ Problemy prawne pojawiające się podczas terminalnej choroby i po śmierci chorego.
-
- ✓ Zajęcia praktyczne.
 - ✓ Zakończenie kursu.

Spotkanie z psychologiem

- wypełnienie ankiety
- rozmowa z psychologiem
- ✓ psycholog jest wolontariuszem
- ✓ służy pomocą i wsparciem wszystkim wolontariuszom
- ✓ pomaga w rozwiązywaniu konfliktów

Spotkanie z koordynatorem

- rozmowa
- ✓ zapoznanie z regulaminem pracy wolontariusza
- ✓ zakres czynności w jakich może pomagać dana osoba
- ✓ czas jaki wolontariusz może przeznaczyć na posługę
- ✓ grafik

Zapoznanie z obowiązującymi procedurami

- BHP
- higiena rąk
- postępowanie po ekspozycji na materiał zakaźny
- postępowanie ze sprzętem ostrym
- wolontariusz po zapoznaniu się z procedurami potwierdza podpisem zapoznanie się z procedurą obowiązującą w hospicjum

Szkolenie stanowiskowe

- przedstawienie nowego wolontariusza
- zapoznanie z topografią oddziału
- zapoznanie z procedurami obowiązującymi w oddziale

Porozumienie pisemne

- z wolontariuszem podpisywane jest porozumienie pisemne na okres trzech miesięcy
- kolejne porozumienia są zawierane na okres jednego roku
- przed podpisaniem porozumienia koordynator przeprowadza rozmowę z wolontariuszem.

Oddział stacjonarny

Czynności, które może wykonywać wolontariusz w oddziale stacjonarnym:

- pomoc w wykonywaniu toalety chorym częściowo sprawnym
- pomoc pielęgniarce, opiekunowi medycznemu w wykonywaniu toalety u chorych niesamodzielnych
- karmienie chorych
- przygotowanie i podawanie napojów do picia np. kawa, herbata
- zmiana bielizny pościelowej
- towarzyszenie chorym i rodzinom
- terapia zajęciowa
- czuwanie przy umierających

Hospicjum domowe

Czynności, które może wykonywać wolontariusz w opiece domowej:

- pomoc w wykonaniu toalety
- karmienie chorych, przygotowanie posiłku
- pomoc w utrzymaniu i higieny otoczenia
- towarzyszenie i wspieranie chorych i ich bliskich
- pomoc w dostosowaniu otoczenia do potrzeb chorego
- terapia zajęciowa
- czuwanie przy umierających
- realizowanie zakupów, pomoc w załatwianiu drobnych spraw
- realizacja recept

Trudne decyzje

- ✓ ograniczenia czasowe osób chcących włączyć się w wolontariat np. możliwość pomocy chorym w późnych godzinach wieczornych ze względu na charakter pracy
- ✓ obowiązki rodzinne, np. opieka na starszymi członkami rodziny, dziećmi
- ✓ wolontariat jako forma ucieczki przed problemami rodzinnymi, zawodowymi

Opieka hospicyjna w ramach oddziału stacjonarnego - wyzwania

- brak systematyczności w posłudze
- trudności w komunikacji w zespole interdyscyplinarnym
- krótki czas opieki nad chorym

Opieka hospicyjna w Hospicjum domowym - wyzwania

- ✓ niewielka liczba wolontariuszy decydująca się na pomoc chorym w warunkach domowych
- ✓ oczekiwania rodzin związane z częstymi wizytami wolontariuszy, próby wycofywania się rodzin z niektórych czynności przy chorym przekazując je wolontariuszom
- ✓ opieka nad chorymi samotnymi, których stan zdrowia ulega pogorszeniu, a nie wyrażają zgody na pobyt na oddziale stacjonarnym